

Arbetsmarknadsnämnden

2024-05-06

Dnr AN 2024-116

Utbildningsdepartementet
103 33 Stockholm

Yttrande över - Växla yrke som vuxen - en reformerad vuxenutbildning och en ny yrkesskola för vuxna (SOU 2024:16)

Ärende

Linköpings kommun har av utbildningsdepartementet inbjudits att lämna synpunkter på SOU 2024:16, *Växla yrke som vuxen- en reformerad vuxenutbildning och en ny yrkesskola för vuxna*. (U2024/00585)

Linköpings kommuns yttrande:

Sammantagen bedömning

Linköpings kommun ser sammantaget positivt på de förslag på förändringar gällande statsbidrag, lärlingsutbildning som utredningen lägger fram. När det gäller ny skolform, yrkesskola, ser vi att det kan finnas problem med att denna vänder sig till samma målgrupp som regionalt yrkesvux. Se yttrande gällande detta längre ner i dokumentet.

Vidare är det positivt att utredningen föreslår en kvalitetsgranskning av studiesituationen för elever med funktionsnedsättning, som studerar inom komvux, och att en kartläggning görs gällande tillgången till komvux för denna målgrupp. Utredningens förslag att införa bestämmelser i skollagen gällande tillgång till specialpedagogiskt stöd till lärare ses också som positivt.

Linköpings kommun lämnar synpunkter på utredningens förslag enligt nedan:

Kap 3

Yrkesskolan kan riskera att konkurrera om samma elevunderlag som kommunal vuxenutbildning. Det är ibland redan idag svårt att hitta praktikplatser med god handledning till befintlig yrkesvux. Det finns en risk att elever vid yrkesskolan kommer prioriteras /anses vara lättare att ta hand om ute på företag och branscher. Det kan då bildas ett A- och B-lag där de språksvagare eleverna som t ex läser kombinationsutbildningar via den kommunala vuxenutbildningen prioriteras bort. Detta skulle inte gynna integrationen av nyanlända.

3.5.2

Utredningens förslag:

Myndigheten för yrkeshögskolan ska vid sin fördelning av statsbidrag särskilt ta hänsyn till i vilken grad en utbildning

1. i kvalitativt och kvantitativt hänseende svarar mot arbetslivets behov av kompetent arbetskraft,
2. bidrar till den nationella kompetensförsörjningen eller till att bredda utbudet av yrkesutbildning för vuxna regionalt,
3. finansieras av arbetslivet, och
4. har en utifrån arbetslivets behov lämplig regional eller nationell placering.

Linköpings kommuns yttrande:

Viktigt att skrivningarna här harmoniserar med dimensioneringsarbetet som görs gällande gymnasial utbildning både på ungdomsgymnasiet och inte minst på komvux. Det blir svårt att inom ett primärt samverkansområde planera och dimensionera regionalt yrkesvux om en aktör, yrkesskola, inte finns med i det sammanhanget.

4.5.1

Utredningens förslag:

Bestämmelserna i skollagen (2010:800) om mottagande, antagning och fullföljande av utbildning ska ändras så att de även gäller för en sammanhållen yrkesutbildning i kommunal vuxenutbildning. Det ska av den individuella studieplanen framgå att eleven är antagen till en sammanhållen yrkesutbildning.

Linköpings kommuns yttrande:

Bra.

Kap 5

Bra med treårsperspektivet samt höjningen av ersättning per studieplats.

5.4.1

Utredningens förslag:

Ytterligare ersättning ska lämnas för kombinationsutbildningar inom yrkesutbildning inom kommunal vuxenutbildning. Ersättningen ska enbart lämnas för yrkesutbildning som kombineras med svenska för invandrare eller svenska som andraspråk på grundläggande nivå. Ersättning för kombinationsutbildningar ska även förutsätta att yrkesutbildning och språkutbildning bedrivs integrerat eller kombinerat.

Ersättningen ska dock inte lämnas för kombinationsutbildning som bedrivs i form av lärlingsutbildning.

Linköpings kommuns yttrande:

Vi instämmer i utredningens uppfattning att det bör finnas utrymme för att prova sig fram, till exempel avseende hur stor andel av en kombinationsutbildning som bör vara språkutbildning och hur stor del som bör vara yrkesutbildning, och hur det stödjande insatserna organiseras på bästa sätt. Förslaget att det gäller kombination med svenska för invandrare och/eller svenska som andraspråk på grundläggande nivå men inte svenska som andraspråk på gymnasial nivå är rimligt.

5.4.2

Utredningens förslag:

Statsbidrag ska kunna lämnas för förberedande yrkesutbildning i form av endast orienteringskurser på grundläggande eller gymnasial nivå. Statsbidraget för orienteringskurser som ges som en förberedande yrkesutbildning ska begränsas till högst 200 verksamhetspoäng för en och samma person.

Linköpings kommuns yttrande:

Bra och viktigt för personer som är på väg mot studier och då specifikt mot yrkesutbildning. Här behövs resurser för att kunna realisera kompetenskedjor och matcha person mot studier och yrke.

6.3.3

Utredningens förslag:

Vid lärlingsutbildning inom kommunal vuxenutbildning ska den kommun som är huvudman för utbildningen se till att genom avtal med berörd arbetsgivare reglera huvudmannens och arbetsgivares åtaganden i samband med utbildningen. Avtalet ska regleras i skollagen (2010:800) och omfatta

- huruvida en arbetsgivare själv ska välja ut elever till utbildningen, och
- hur många elever som högst ska tas emot i utbildningen.

Linköpings kommuns yttrande:

Att arbetsgivare själva ska välja sina elever är inte rättssäkert och det bör alltid vara huvudman som antar och beviljar personer utbildning inom den kommunala vuxenutbildningen. Är detta reglerat i 6.3.7? Här kan finnas en risk för välfärdsbrottslighet.

6.3.4

Utredningens förslag:

För varje lärlingsutbildning i kommunal vuxenutbildning ska det finnas ett lärlingsråd. Lärlingsrådet ska syfta till samverkan mellan huvudmannen, företrädare för berörda arbetsgivare, fackliga företrädare för arbetstagare, lärare och elever vid planering, genomförande och uppföljning av lärlingsutbildningen. I råden får det även ingå utbildningsanordnare om dessa inte är detsamma som huvudmannen, samverkande kommuner, skolpersonal och andra berörda intressenter från arbetslivet. Ett lärlingsråd ska kunna inrättas gemensamt för flera lärlingsutbildningar. Lärlingsråden ska ersätta yrkesråden när det gäller lärlingsutbildning inom kommunal vuxenutbildning.

Linköpings kommuns yttrande:

Vi tror det riskerar att bli alltför många råd och samverkansytor där företrädare för bransch, företag och utbildningsanordnare förväntas mötas och bidra. Ett helhetsgrepp som reglerar all yrkesvux och samverkan med de olika aktörerna kring eleven bör vara en lösning.

6.3.5

Utredningens förslag:

Lärlingsutbildning inom kommunal vuxenutbildning ska undantas från bestämmelsen i skollagen (2010:800) om att de med störst behov ska prioriteras. Lärlingsutbildning inom kommunal vuxenutbildning ska inte omfattas av rätten till behörighetsgivande utbildning inom kommunal vuxenutbildning

Linköpings kommuns yttrande:

Bra.

Kap 8

Elevs tillgång till stöd i komvux

Linköpings kommuns yttrande:

Generellt sett bra innehåll och skrivningar. Vi delar utredningens uppfattning att elevgruppen som läser inom komvux har ett ökat behov av stöd och anpassningar. Bra om det förtydligas vad som förväntas av huvudman vad gäller resurser i form av specialpedagoger mm samt att den individuella studieplanen får ett bredare innehåll som följer med och gynnar eleven.

Kap 9

Underlättande av studier för elever med funktionsnedsättning

Linköpings kommuns yttrande:

Positivt att utredningen föreslår en kvalitetsgranskning av studiesituationen för elever med funktionsnedsättning, som studerar inom komvux, och att en

kartläggning görs gällande tillgången till komvux för denna målgrupp.
Önskvärt att det i styrdokument tydligt framgår vad som förväntas/krävs av
huvudmannen.

Kap 11

Prövning inom komvux och gymnasieskolan:

11.8.1, 11.8.2, 11.8.3, 11.8.4

Linköpings kommuns yttrande:

Samtliga förslag är bra. När det gäller avgift för provning bör man fundera på
att differentiera denna.

En grundavgift på 1000kr med tillägg för provningar som innebär att
utbildningsanordnaren även behöver testa praktiska färdigheter.
Till exempel teoretiska kurser inom naturvetenskap eller kurser inom
yrkesutbildningar såsom vård- och omsorgsutbildningar.

För Linköpings kommun

Fredrik Lundén
Arbetsmarknadsnämndens ordförande

Kopia till: beredande nämnd